

Tranes Bladet

Skåne Tranås

September 2014

nr 3

TranesBladet

Ansvarig utgivare:

Lars Olof Glifberg
Tranås Ungdomsförening

Ordförande:

Lars Olof Glifberg

Redaktör:

Gunilla Blomberg
0704-86 85 49
gunilla.blomberg@telia.com

Omslagsbild:

Konsert Klockarebacken
foto: Gerd de la Motte

Kontakt

Ordförande:

Lars Olof Glifberg
0709-14 44 92
glifberg.1@tomelilla.nu

Tranesbladet:

c/o Gunilla Blomberg
Rosencrantzgatan 14
273 31 Tomelilla

Medlemsregister:

Anna-Lisa Olsson
0417-202 62
alo.tranes@tele2.se

Vandrarhemmet:

Gerd de la Motte
0417-203 30
info@skanetranas.com

Lars Olof Glifberg
Foto: Marie Sandgren

Traningar!

Det har hunnit bli september månad och vi kan blicka tillbaka på en av de varmaste somrarna på nästan hundra år. En del av oss tyckte kanske att det blev lite väl mycket av det goda och suckade över att det var **för** varmt. Nöjda blir vi ju som bekant aldrig och vi kan ju alltid dra oss till

minnes hur termometern såg ut i juli när vi snart skottar snö i vinter. Nu ser vi fram emot en härlig sensommar och höst. Först ut på höstprogrammet är Veteranträffen på söndag den 7 september. Därefter ordnar TUF höstfest den 25 oktober. Helgen 27-28/9 arrangeras tävlingen Vikingakastet i Skåne Tranås. Då kommer yxkastare från hela landet. Tävlingarna startar kl 10 båda dagarna och publik är välkomna. Föreningsmötet i oktober utgår. Vi hade ett nu den 28 augusti då en del stadgeändringar diskuterades. Beslut om ändringar kommer att fattas på årsmötet. Ett stort tack till alla som hjälpt till och engagerat sig i sommarens olika aktiviteter, utan er hade det inte fungerat, varken med loppisar, konserter eller annat. Alla har verkligen varit fantastiska och vi har fått mycket beröm från olika håll. Men..Skåne Tranås är ju en by utöver det vanliga :-)

Årets boulemästerskap blev även det en succé med underbart väder och många deltagare. Inte mindre än 16 lag deltog, det vill säga 32 personer. Här syns alla glada vinnare. Tranås Blouleklubb spelar torsdagar kl 18 på banorna vid idrottsplatsen.

- Skön höst på er alla!

**Veteranträff
2014**

Skåne Tranås

**Idrottsplatsen
7/9
kl 10-16**

**Entré 50 kr
barn under 15 år
gratis i vuxet sällskap**

Traktor, bil, MC, moped, lastbil och tändkulemotorer, allt med motor är välkommet! Mopedklubben Trottelhivers håller sitt Höstrace med start och målgång i Skåne Tranås. MC Veteranerna Österlen kommer att besöka oss. Det blir försäljning, korvgrillning och servering. Passa på att plöja med egen traktor. Försäljning av veterandelar. Kanske du hittar något du letat efter länge. Österlens Yxkastare finns också på plats med möjlighet att få prova på.

- Välkomna till en trevlig dag för hela familjen!

Höststädning i trädgården.

Hyr släp hos oss!

**Hantverk, gasol & tillbehör
släputhyrning m.m.**

Arisabäcksvägen 17

**Ring för öppettider
0709-18 00 72**

Vem säger att vi fastighetsmäklare sitter på höga hästar?

Att vi tog oss utöver alla andra mäklare genom
fackliga, etiska och sociala åtaganden.

I varje led har vi varit, är och kommer vara i
samarbete med Svenska Huset, Svenska Huset
och Svenska Huset för att kunna erbjuda våra
klienter bästa möjliga service och
förhållanden för alla våra kunder.

Det är förstås inte bara vi som har gjort
samarbetet möjligt utan alla de andra som
har gjort det möjligt för oss att erbjuda våra
klienter bästa möjliga service och
förhållanden för alla våra kunder.

Vi tror på samarbete och vi tror på att vi kan göra
skillnad för våra kunder.

Roland Ekström
Folkfastighetsmäklare,
Svealand, Skåne
www.svealandgruppen.se

Tranås Vattenmölla

Redan förra sommaren påbörjades utgrävningen av en ny nergång till kvarnhjulet. Nu i våras har ytterligare utgrävningar gjorts och nu inleds arbetet med skyltning och exponering av Tranås gamla "vannmölla". Tranås Ungdomsförening har ingått som medlem i Föreningen Skånska Möllor och en "vattenmölleexpert" har varit på besök och hjälpt till med identifiering och information om de bevarade saker som ska visas upp. En broschyr om Kvarnen trycktes upp i samband med Leaderprojektet och finns på Vandrarhemmet för intresserade.

Tranås kvarn har ju en lång och spännande historia. Den har till exempel även fungerat som spinneri och som elektricitetsverk. Den siste i raden av arrendatorer var Äsperöds Lokalförening. När de 1951 flyttade sin verksamhet till magasinet (det gröna) vid Torget, var det slut med Tranås vattenkvarns funktion som kvarn.

Har du bilder, berättelser, kunskaper eller saker från Tranås Kvarn? Allt av intresse

**Kontakta Gunilla: 0704-86 85 49
gunilla.blomberg@telia.com**

Vandrarhemmet Traneshgården

STF Hotell & Vandrarhem

Festsalar & Konferens

Vandrarhemmet har inlett ett samarbete med Skånes hemslöjdsförbund och arrangerar en slöjdweekend 28 - 30 november. Här ingår tre olika slöjdpass/kurser samt mat och logi. Man får möjlighet att prova slöjda i råghalm, tova ull från granngården och testa luffarslöjd i ståltråd och plåt.

Anmälan senast 15 oktober, direkt via Vandrarhemmet, genom STF eller på www.slojdiskane.se

Konserten på Klockarebacken blev en succé med utsålda biljetter och fantastiskt väder. Jerkules som arrangerade var mer än nöjd och öste beröm över Skåne Tranås, både miljön och platsen men inte minst all "personal" som skötte allt perfekt. Skåne Tranås och Tranås Ungdomsförening är än en gång satt på kartan. Undrar vilka vi får se och höra på Klockarebacken nästa år?

SVK Svenska Vorstehklubben i södra Sverige kommer att fira 60 år med en långhelg i Skåne Tranås. Det blir Jubileumsprov, fält och eftersök i omgivningarna samt stor Jubileumsmiddag med underhållning på Traneshgården.

Apropå hundar, så vill markägarna runt byn påminna om att hundbajs måste plockas upp även om det är en grusväg och att hundar inte får släppas lösa på fälten hursomhelst.

Många bröllop har firats i byn precis som vanligt. Ett av de större hade 120 gäster med gille i dagarna tre. Fantastiskt väder satte extra guldkant på festen som många kommer att minnas.

Årets loppis gick bra och vi klarade oss från regnet. Tack vare kombinationen med antikloppisarna, så har det blivit ett välbehövligt tillskott till föreningen.

Oktoberfest

Höstfest på Tranesgården

25 oktober kl 18 - 01

Meny

Gubbröra på mörkt bröd

Filéfrossa fläsk- och fågelfilé
bearnaise- och champinjonsås
vitlöksdoftande potatisgratäng med timjan
grillad tomat, gelé

Glass med varma bär, kaffe/the

Allsång - spel - dans

Pris 195 kr/person
medtag egen dryck

Boka plats: Lars Olof Glifberg 0709-14 44 92
glifberg.1@tomelilla.nu

Sista anmälningsdag: 25 september
Anmäl specialkost

Välkommen!

All hjälp i samband med festen emottages tacksamt

THJO Å TJHIM Å KLACKARNA I TAKET !!

Skåne Tranås likvagn

dålig gåva med andra ord. Vagnen säga den byggnad där toaletterna vid kyrkan finns idag. I samma byggnad förvarades nämligen Tranås handdrivna brandspruta. Vagnen användes sista gången på hösten 1947 då lantbrukare Per Mårtensson fördes till den sista vilan.

Både likvagnen och brandsprutan finns idag på Hembygdsmuseet i Onslunda. Här kan man även få se bevarade pärlkransar som förr var vanliga här i södra Sverige. Kransar gjorda av glaspärlor hängdes på gravkorset eller lades på graven. Den tunna tråden med glaspärlor formades till spiraler, blad eller blommor. Bruket kom ursprungligen från Italien och Frankrike men började förekomma i Sverige under senare delen av 1800-talet. Man lade

den på kistan i hemmet och sedan följde kransen kistan till gravsättningen, då man lade kransen på graven. Blommor var dyra och kunde vara svåra att anskaffa. Trots att metalltråden rostade och glaspärlorna kunde gå sönder av frosten varade kransarna längre än de av naturligt material. Efter en tid tog man hem kransen och förvarade den på loge eller vind för att användas vid nästa dödsfall. Först på 30-talet försvann de från kyrkogårdarna. På landsbygden kunde de dock ses ända in på 50- och 60-talen. Många äldre kan vittna om att de som barn letat pärlor på kyrkogården.

Gamla begravningsseder

Förr var begravningar ofta stora arrangemang med festligheter som ingen ville missa. Vid större begravningsskalas hade gästerna med sig "förning", husmödrarna rådslag vilken förning som skulle medtagas så att det blev lagom mycket av varje sort. vanliga matvaror i en förningskorg var bröd, mjölk, smör, ost, ägg, gröt, färdiga stekar, fårlår, höns, fläsk, äggpannakakor, puddingar, tårter och kakor. Ett begravningsskalas var inte sällan lika ståtligt och storartat som ett bröllop. Man dukade i vitt och svart i husets finaste rum, detta var ofta samma rum som den döde stått lik i, på detta sätt ansåg man att man hedrade den avlidne. Var huset för litet så dukade man även hos grannen. Ett kalas kunde pågå i två gårdar samtidigt. Känsloläget var

ofta långt ifrån bedrivat vid dessa tillställningar. Man kunde höra gästerna säga "Det var en riktigt trevlig begravning!". Det var inte alla bröllop som nådde samma nivå av glädje och uppsluppenhet. Man skämtade, berättade historier, gissade gåtor och spelade kort. Ibland dansade man till och med. Gästerna skulle även ha något med sig hem och inte sällan hade värdinnan bakat stora begravningskringlor – sockerkringlor – av vete eller saffran. I regel var de så väl tilltagna, att de kunde hängas på armen. Ju större, desto bättre blev anseendet för värdfolket och desto mer hedrades den döde.

I början av 1800-talet var det även vanligt med minnestavlor/klipptavlor. Här skrevs den dödes namn in, datum, kanske någon vers eller något utmärkande för den döde. Det var inte enbart vid begravningar som man skänkte denna typ av tavlor, utan även vid bröllop, födelsedagar eller barndop. "Murare Carlsson" från Onslunda var konstnären bakom många av dessa tavlor i bygden och flera bevarade finns att beskåda i Onslunda.

En annan viktig tradition i samband med begravningar var konfekten. Seden att bjuda på sorgkonfekt spred sig under senare hälften av 1800-talet från adeln till borgarfamiljerna i de större städerna. Från 1800-talets slut och fram till 1930-talet var det en vedertagen sedvänja i stora delar av vårt land.

Brännvinsflaska med innehåll hittad i en grav 1965 på Onslunda kyrkogård.

Bild från begravningsmuseet Ljungby

Begravningskonfekten beställdes antingen på ortens konditori eller från någon av bygdens karamellgummor. Innehållet i högtidskonfekterna tycks alltid ha varit en tjock glasyr, ibland med någon essens i. Den avlidnes initialer kunde skrivas i svart glasyr ovanpå.

Konfekten hade omslag av svart eller vitt krusat papper och dekor av tyll och spets. Ofta dekorerades de med sentimentala texter som monterades på konfekternas ovansida med en liten änglabild, ett kors eller något liknande. Vanligtvis serverades konfekten före begravningen men även direkt då gästerna återvänt till sorgehuset efter begravningshögtiden. Ofta sparades begravningskonfekten till minne av den avlidne och lades undan i stället för att ätas upp.

Att bäras med fötterna först, d.v.s. framåt har under de senaste seklen varit en hederssak. Så gör vi än i dag. Oavsett om den döde bärs på bår, i sin kista eller om kistan transporteras i en begravningsbil eller på en katafalkvagn. Seden har sitt ursprung i forna tiders ockulta föreställningar om att den döda annars kunde komma tillbaka och oroa de efterlevande. Bars han med huvudet först, kunde han ju se dörren och det gamla hemmet och på så sätt hitta vägen tillbaka igen. Fonus/Louise Hagberg

Enligt ännu äldre folketro, åtminstone i sydskanen, var området närmast kyrkan på den norra sidan avsatt till allmänning. "På yttersta dagen när människornes frälsare, Guds son, kommer i sin härlighet och alla änglar med honom till att döma levande och döda, alla kyrkor att ramla omkull åt norr, och den, vars grav gudshusets spillror då täcka, kan ej uppstå från de döda." Olof Christoffersson Skånska folkminnen 1925

För den som är intresserad rekommenderas ett besök på Hembygdsmuseet i Onslunda. Information och bokning: 070-565 72 00
I Ljungby finns även ett renodlat Begravningsmuseum.

2010 inventerades Spjutstorps bårhus i samband med nedläggning och då hittade man en likbår, katafalk, från 1700-talet. Denna finns nu att beskåda i Spjutstorps kyrka. Förr ansågs hästen vara ett hedniskt djur och det fanns länge de som ansåg att det vore riskabelt att övergå till nymodigheten med hästdragen likvagn.

Bild: Marie Sandgren SR

Bild från begravningsmuseet Ljungby

Onsdagsträffen
på Norrevång

startar 10 september
kl 13 - 16

Kaffe till
självkostnadspris

Bridge
på Tranesgården
torsdagar 18:30

Ta med kaffekorg
och glatt humör!

Österlen Lyser
1 november

Glöm inte att
anmäla dig till
Oktoberfesten
25/10

Nästa nummer av
Tranesbladet utkommer
under första veckan i
december. Skicka gärna
ideer och bidrag.

Gilla oss på
facebook

Tranås
Ungdomsförening
finns nu på
facebook

Österlen Inredning *Möbler från Österlen*

Öppethus den 13 September i Genväg Österlen. Vi målar bord i Byta-ytas linolefärger i butiken i Skåne-Tranås. Kom in och inspireras, gamla möbler blir som nya, helt utan att slipa och spackla. Den 13 september ger vi alla som bor på postnummer 273 92, 100kr rabatt på valfri skärbräda.

Närmast stundar:

- 7 september Veteranträff Idrottsplatsen
- 27 september Bakluckeloppis Idrottsplatsen
- 25 oktober Höstfest Tranesgården
- 1 november Österlen Lyser Torget & byn
- 28 november julgranständning Torget

Information på
www.skanetranas.se

INGELSTA KALKON
din lokala matleverantör

Lunch - catering - delikatesser

Gårdsbutiken på Österlen
tel: 0414-285 24
www.ingelstakalkon.se

Värdekupong

Gårdsbutiken
Ingelsta Kalkon
15 % på ett köp

Gäller ej restaurang eller catering, kan ej kombineras med andra rabatterbjudanden.
Giltig t.o.m den 20 oktober 2014

Delta i utlottningen av 3 st Jullådor från Ingelsta Kalkon, värde 350 - 450 kr. Fyll i talongen och lämna i kassan senast den 20 oktober. Vinnarna meddelas per telefon samt i nästa Tranesblad.

Namn.....

Tel.....